

Maj 2008
Numer 5 (126)

W tym numerze:

Chronologia dziejów	1
Świebodzice w początku lat 30-tych	1
Trąba powietrzna	3
ABC Zamku Książ cz.I	3
Termet - Ciekawe usprawiedliwienie	4
Ciekawostki historyczne	4
Wspomnienia pierwszych mieszkańców	5
Stare mapy - Bubenu	6

Chronologia dziejów

Adrian Szewczyk od 17 marca jest dyrektorem Miejskiego Ośrodka Zdrowia w Świebodzicach. Ma 34 lata, jest rodowitym świebodziczanie. Ukończył Uniwersytet Wrocławski na wydziale zarządzania i marketingu, przez kilka ostatnich lat pracował w branży farmaceutycznej. Komisja konkursowa uznała, że jest najlepszym kandydatem na to stanowisko. Obecnie MOZ jest największą przychodnią w mieście, z 12 poradni specjalistycznych korzysta ponad 11 tysięcy pacjentów.

W ostatnich dniach marca, na mocy aktu notarialnego, starosta świdnicki Zygmunt Worsa, w imieniu Skarbu Państwa, przekazał na rzecz Gminy Świebodzice obiekt przy ul. Parkowej - to budynek po dawnym komisariacie policji. Po remoncie i adaptacji, ma służyć rehabilitacji i integracji osób starszych i chorych.

W tym samym czasie, świebodziczcy radni podjęli uchwałę o przekazaniu w formie darowizny dla Gminy Świdnica, dwóch poradzieckich budynków, tzw „leningradów”. Budynki te, choć znajdują się na terenie miasta Świdnicy, od roku 1995 stanowiły mienie komunalne Gminy Świebodzice. Na początku zamieszkiwali je świebodziczanie, jednak z czasem lokatorzy się pozmieniali i większość zaczęli już stanowić świdniczanie.

W pierwszych dniach kwietnia rozpoczęła się wymiana kanalizacji w ulicy Świdnickiej. W wielu punktach miasta również trwają rozpoczęte wcześniej podobne prace remontowe, m.in. przy ul. Browarowej i Wiejskiej. Trwają końcowe prace związane z budową ulicy św. Ojca Pio.

Wieczorem, około godziny 20¹⁰ w dniu 22 kwietnia zawaliła się część budynku dawnych zakładów „Silena” przy ul. Strzegomskiej. Ponieważ istniały obawy, że pod gruzami mogą być ludzie, akcje prowadziło kilka jednostek straży pożarnej, w której udział wzięło 30 strażaków oraz policja, pogotowie i specjalna ekipa ratownicza z Wrocławia z psem i kamerą termowizyjną. Na szczęście obyło się bez

ofiar. Zawał objął 120m² powierzchni na kilku kondygnacjach budynku. *Zdjęcia Adrian Sitko.*

Kolejny rok niezwykle łagodnej zimy. Opady śniegu były krótkotrwałe i bardzo skąpe, dzieci nie mogły ulepić bałwana, a już w marcu na terenie miasta kwitły niektóre drzewa owocowe, jak morele, śliwy mirabelki oraz liczne kwiaty ogrodowe.

Świebodzice w początku lat trzydziestych. cz. XI

Tłumaczenie własne tekstu niemieckiego

Rejestr handlowy i rzemieślniczy
Spółdzielnia asenizacyjna Freiburg
Handel towarami używanymi:
Kubitzky Hedwig ul. Kopernika 23; Nier Anna ul. Puszkińska 10.

Biuro ogłoszeń (publiczne):

Drezdeńskie Towarzystwo Reklamowe. Agent Lindner Gustav Am Schlachthof 5.

Widokówki:

Adam Hermann ul. Wiejska 1; Erler Ernestine ul. B. Prusa 8; Felsmann Adolf ul. Strzegomska 1; Heiber Hermann ul. Rynek 27; Krause Adolf ul. Sienkiewicza 14; Krause Anna ul. Sienkiewicza 30; Mueller Walter ul. Piaskowa 4; Schael Alfred ul. Kopernika 7; Schermann Gustav ul. Młynarska; Wordasch Berta ul. Żeromskiego 14.

Ogłoszenia – przyjmowanie:

F.W. Schroeter, drukarnia książek ul. Wałbrzyska 4/6.

Apteki:

dr Neuber Eugen ul. Żeromskiego 25*; Tietz Otto ul. Wiejska 1.

Artykuły i ubrania robocze:

Bothe Karl ul. Sienkiewicza 21; Horn Markus ul. Sienkiewicza 13; Korn Dawid Moses ul. Młynarska 5; Kubitzky Hedwig ul. Puszkina 8; Mueller Elfriede ul. Szkolna 10; Nier Anna ul. Puszkina 10; Wagner Eduard ul. Prusa 4; Wolff Philipp ul. Kopernika 5.

Architekci:

Peschel Richard Am Schlachthof 4; Rudelius Kurt ul. Piłsudskiego 3.

Lekarze:

dr med. Becker Konrad ul. Wolności 8; dr med. John Paul – radca sanitarny ul. Mickiewicza 2; dr med. Schlabs Georg ul. Żeromskiego 27; dr med. Sultan Curt al. Lipowe 23; dr med. Winterhalder Eugen ul. Świdnicka 14.

Licytatorzy:

Krueger Hermann – nadkomornik ul. Kolejowa 17.

Warsztaty spawalnictwa gazowego:

Krautz & Ratkowski ul. Rynek 10; Kroker Wilhelm ul. Strzegomska 8; Dolnośląska Główna Spółdzielnia Rolnicza Sp z o.o. Wrocław Junkernstrasse 41/43 – Filia ul. Wolności tel 447; Schmidt Karl ul. Krasickiego 10.

Lakiernictwo samochodowe:

Scholz Hermann ul. Świdnicka 12; John Gerhard Pełcznica Gospoda „Pod Orzechem”.

Autogaraże:

Dehmelt Fritz ul. Żeromskiego 3; Paul & Co ul. Sienkiewicza 47.

Auto-Motor-Rower – Warsztaty remontowe:

Pomoc drogowa – Gospoda „Pod Żółtą Kotwicą”; Hoffmann Wilhelm ul. Sienkiewicza 49; Krautz & Rutkowski ul. Rynek 10 – oddz. Stary Zdrój ul. Wrocławska 34; Kroker Wilhelm ul. Strzegomska 18; Walter Schaertel Pełcznica 20; Schmidt Karl ul. Krasickiego 10; Bracia Schulz Pełcznica 54 oferujący ponadto usługi: naprawa samochodów, wypożyczalnia aut, sprzedaż i naprawa ogumienia, stacja benzynowa.

Wypożyczalnia aut:

Hauck Hugo – Posterunek: Hotel „Pod Niedźwiedziem” ul. Wałbrzyska 1; Herrmann & Co – Posterunek: Hotel „Pod Jeleniem” ul. Rynek 14; Schlichting Adolf – Posterunek: Hotel „Pod Żółtym Lwem” ul. Strzegomska 4; Vogler Adolf – Posterunek: „Pod Żółtą Kotwicą” ul. Wałbrzyska 3; Haensel M. - Posterunek: „Pod Żółtym Krzyżem” Pełcznica; Bracia Schulz Pełcznica 54.

Wyposażenie kolei:

Becker Theodor ul. Sienkiewicza 20; Dormann Fritz ul. Żeromskiego 9; Dresel Erich ul. Sienkiewicza 18; Kloass & Speck ul. Rynek 4; Haacke Hermann ul. Sienkiewicza 6/10; Kraetzig Paul ul. Rynek 19; Mahn Ludwig ul. Sienkiewicza 4; Schart Herbert ul. Kopernika 12; Waesche-Schneider ul. Żeromskiego 18.

Piekarnictwo i cukiernictwo:

Burkert Richard ul. Strzegomska 10; Dehmelt Fritz ul. Żeromskiego 3; Heider Hubert ul. Kolejowa 7; Herzig Willibald ul. Sienkiewicza 22; John Bernhard ul. Młynarska 21; Karsch Alfred ul. Krótka 5; Lachman Richard ul. Szkolna 15; Linger Rudolf ul. Piaskowa 33; Mummert Erich ul. B. Prusa 5; Paesler Alfred ul. Młynarska 4; Reichelt Richard ul. Sienkiewicza 5; Sauer Karl ul. Wałbrzyska 5; Scherbarth Artur ul. Sienkiewicza 45; Schneider Hermann ul. Strzegomska 1; Seidel Kurt ul. Piaskowa 3; Siebner Heinrich ul. Wałbrzyska 1; Thiel Ernst ul. Rynek 25; Vorban Otto ul. Krasickiego 18.

Kąpiel i pływanie.

Miejski Zakład Kąpielowy Al. Lipowe 12; Wilhelmsbad ul. Kolejowa 3; Basen odkryty w Lubiechowie.

Kąpielowy.

Dinter Ernst ul. Park Miejski 3; Emmrich Alfred ul. Kolejowa 2; Hoffmann Wilhelm Al. Lipowe 1.

Księgarnie dworcowe.

Froemberg & syn. Filia: dworzec osobowy.

Bandażyści i paski przepuklinowe.

Weidlich Josef ul. Żeromskiego 6.

Bankowość.

Dolnośląski Bank Gminny – Publiczna Instytucja Bankowa. Filia: Freiburg (Schl.) ul. Żeromskiego 27; Bank Handlowo-Przemysłowy Freiburg i Schl.; Scherzer & Bardele. wł. Otto Liebig pl. Jana Pawła II 2; Miejska Kasa Oszczędności (własny budynek) ul. Żeromskiego 27 (*Bank ten podawał w adresie pl. Zamkowy 27 a nie ulica*).

Budownictwo.

Architekt Peschel Richard – Zaprzyśiężony sądowy rzeczoznawca budowlany Am Schlachthof 4 (*domy, obecnie wchodzące w ciąg ulicy Świdnickiej*); Rudelius Kurt ul. Piłsudskiego 3; Schlodder & Seifert ul. Wolności 25; Przedstawicielstwo firmy Wilhelm Schiller ul. Piaskowa 19.

Handel materiałami budowlanymi.

Winger & Powalsky – przedstawicielstwo firmy

Kuchn ul. Sienkiewicza; Kuester Albert Pełcznica 19, Biuro w Świebodzicach w mieszkaniu dr Lindnera Al. Lipowe 25; Renner Heinrich ul. Wałbrzyska 21 z oddz. w Boguszowie; Schlodder & Seifert ul. Wolności 25.

Przedsiębiorstwa budowlane.

Lindner Gustav Am. Schlachthof 5.

Szkółki.

C. Berndt – Ciernie.

Zakłady Pogrzebowe i jedn. z nimi związane.

Pierwszy Freiburski Cech Obywatelski; Franke Paul – mistrz stolarski ul. Krasickiego 20; Ludowy – Palny Związek Pogrzebowy – oddz. Dużego Ludowego Palnego Związku Pogrzebowego – Berlin 1913. Przedstawiciel: Max Lindner ul. Wałbrzyska 11.

Obrót sprzężnami łózkowymi.

Haacke Hermann ul. Sienkiewicza 6/10; Gruessner Rosa ul. Strzegomska 6; Schroeter Paul ul. Kopernika 6.

Sprężyny łózkowe = renowacja.

Wordasch Berta ul. Żeromskiego 14; Riemer Ida Pełcznica „Fuerst Bluecher”.

Obrót piwem beczkowym i butelkowym.

Bothe Josef Am Schlachthof 2B; Keil Max ul. Strzegomska; Max Fritz ul. Sienkiewicza 25; Schoenemann Hugo pl. Jana Pawła II 7.

Browary.

Schlesische Engelhard Browar S.A. Wrocław, Filia: Świebodzice, przedstawiciel: Zimmer Karl ul. B. Prusa 2; Gorkauer Sozietats Browar S.A. Górka (*Sobótka*), Filia: Mickiewicza 6, przedstawiciel: Neumann Martin ul. Kolejowa 18”I”; Albrecht Haselbach Świebodzice, browar ul. Świdnicka.

Piwiarnie i izby śniadaniowe (*bary?*).

Paul Wilhelm ul. Świdnicka 2; Rippich Emil ul. B.Prusa 18; Schwangte Richard ul. Kopernika 14; Strauch Karl ul. Rynek 18; Weberschock Karl ul. Rynek 28 i ul. Kolejowa 7.

Kwiaciarnie.

Bosem Alfred ul. Kopernika 16; Boehm Artur ul. Żeromskiego 25; Koehler ul. Sienkiewicza 25.

* Na cmentarzu przy ul. Wałbrzyskiej, ok. 30 m. od bramy wejściowej przy ul. Browarowej, w głównej alei po lewej stronie, znajduje się stary grób dr Eugena Neubera. Dziwnym zrzędzeniem losu zachował się do naszych czasów. Grób odnalazła Pani Maria Palichleb.

Trąba powietrzna

W latach dwudziestych w parku miejskim istniał drewniany budynek oznaczony na mapie jako „szkoła letnia”. Mieszkający w Rodenbach w Niemczech Pan Erwin Scholz, który mieszkał dawniej w Świebodzicach przy Schlageterstrasse 4, a wyjechał ze Świebodzic dopiero w latach 50-tych opowiadał podczas jednej ze swoich częstych wizyt w naszym mieście (dobrze mówił i pisał po polsku), że był to

jednak budynek szkoły dla dzieci upośledzonych. W roku 1931 miasto nawiedziła trąba powietrzna, która zmiotła go z powierzchni ziemi. Zdjęcie tegoż właśnie zdarzenia udostępniła Pani Maria Palichleb.

Alfons Szyperski

ABC Zamku Książ. 80 wiadomości. Cz.1

Wydane przez Wałbrzyskie Towarzystwo Kultury z okazji święta „Gazety Robotniczej, V Dni Wałbrzycha i XII Dni H. Wieniawskiego.

Administracja dawniejszych posiadłości książskich (kopalnie, zakłady, folwarki) została w r. 1882 przeniesiona do renesansowego zamku „Wałbrzych”, założonego przez Dipranda Czettritz w r. 1628, a potem kilka razy powiększonego przez Pszczyńskich. Książ służył do celów reprezentacyjnych i częściowo jako muzeum.

Agrokompleks Sudety, zjednoczenie rolniczo-przemysłowe, zarządza Książem od 1975 r. Uchwałę o remoncie i zagospodarowaniu tego zabytku i jego otoczenia dla celów turystyki krajowej i dewizowej podjęło Prez. Woj. RN we Wrocławiu 20 grudnia 1971 r. Prace renowacyjne prowadziło najpierw woj. przeds. „Dolnośląskie Parki Kultury i Wypoczynku”. Przedtem, od r. 1953, prowizorycznie zabezpieczał obiekt konserwator wojewódzki. Przez jakiś czas niektóre pomieszczenia gospodarce użytkowali włókniarze łódzcy jako kolonię letnią dla młodzieży i inne instytucje.

Antoniewicz Karol Bołoz, poeta i autor książki dla ludu opisał z zachwytem w r. 1837 puszcę książką i kręty bieg Pełcznicy jako szlak turystyczny.

Archiwum dworskie Książa, obszerne i uporządkowane, liczące około 5 tys. pozycji, stanowi obecnie wyodrębniony dział Archiwum Państwowego we Wrocławiu. Materiały, wykorzystywane przez badaczy, dotyczą gospodarki magnackiej, ludności i osadnictwa, przemysłu, budownictwa, finansów itd.

Barak. Budynek bramny czyli tzw. kordegarda nosił starą nazwę Baraku. Tu dyżurowała straż zamkowa. Wartownika nazywano szyldwachem albo muszkietierem. Na piętrze mieściło się archiwum dworskie i biblioteka. - Obiekt bramny, nawiedzony pożarem, został przebudowany w r. 1892. Posiada dość bogaty wystrój architektoniczny. Dwie wieże

Alte Burg Fürstenstein.

bronili tu zamku Dolnego. Jedna z nich służyła jako więzienie i nazywała się z czeska Temnitz, tj. ciemnica.

Baszta Jerzego. Wschodnia, wejściowa, cylindryczna wieża skrzydła neorenesansowego zamku. Nazwa od patrona rycerstwa, zarazem Anglii, której władcy często nosili to imię. - Klatkę schodową zdobią kamienne dekoracje w stylu noworomańskim.

Baszta Prochowa. Powstała na fundamentach dawnej baszty o tej samej nazwie mówiącej o jej militarnym znaczeniu. Wokół niej mury obronne i wały forteczne zostały zniszczone po wojnie 30-letniej. Baszta flankuje taras Prochowy.

Barokowe skrzydło zamku, wschodnie, 5-kondygnacyjne z dachem mansardowym i wysuniętą naprzód wystawką na środku fasady (ryzalitem) wspartą na filarach z trzema wnękami podjazdu nadało starej budowli aspekt pałacowy. - Trzy wysokie na dwa piętra okna tej wystawki dają światło pięknej sali balowej, nazwanej salą Maksymiliana. W tej części zamku nakręcono sceny z filmu „Hrabina Cosel” wg powieści J. I. Kraszewskiego.

Baśnie. Liczne podania ludowe uskrzydliły ten bastion murów zamkowych i jego tajemnicze jary skalne. Podania noszą nazwy: Grób olbrzyma, Legenda o skarbach, Nimfy i rusalki, Czarny pies, Pogański bugaj, Nieszczęsna narzeczona itp. (p. Zamek Książ, Wrocław, KAW).

Benez Chusznik. W r. 1387 zamek bierze w lenno królewski rządcą księstwa świdnicko – jaworskiego – Benez Chusznik.

Biblioteka. Zapoczątkowany w XVIII wieku zbiór biblioteczny liczył na początku XX wieku 65 tys. tomów, w tym 2300 manuskryptów. Do unikatowych pozycji należała „Kronika Polska” z Trzebnicy. W r. 1957 urządzenia biblioteczne przejęło wrocławskie Ossolineum. Księgozbiór był umieszczony w budynku bramnym, nazwanym dziś Biblioteką.

Bitwa Ułanów. W lasach książkich, blisko zamku, 14 na 15 maja 1807 r. odbyła się koncentracja wojsk francusko – polskich, które zmierzyły się z Prusakami na polach wsi Struga i Szczawienko. W

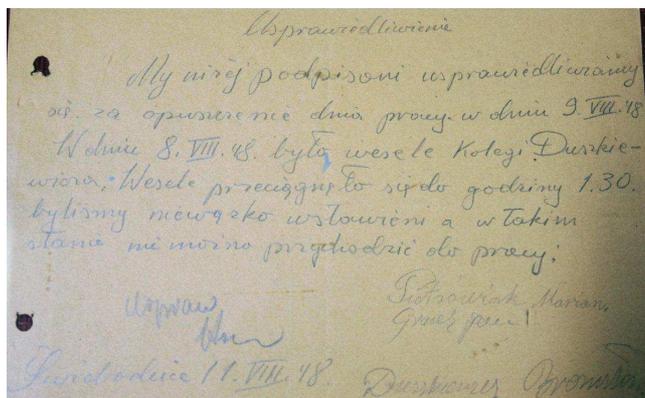
brawurowej szarży polscy lansjerzy Legii Włoskiej roznieśli oddziały pruskie okrywając się chwałą zwycięstwa. O bitwie opowiada w „Popiołach” Stefan Żeromski ustami wachmistrza Gajkosia (tom III, r. 1, Szlak cesarski). Na miejscu bitwy społeczeństwo wałbrzyskie postawiło pomnik. Młodzież odbywa coroczne marsze „Szlakiem Ułanów Nadwiślańskich”.

Bolko I. Budowniczy Książa w latach 1288-91. Zamożne i rozległe księstwo świdnicko – jaworskie wymagało łańcucha twierdz, ażeby odstraszyć napastnika i zachować niezależność polityczną. Władca ten, nazywany Surowym, przeniósł w to miejsce swój dwór ze Lwówka. Ten prawnuk Henryka Brodatego i Jadwigi Śląskiej, rządcą o twardej ręce, budowniczy miast i grodów, nazywał siebie odtąd „Księciem śląskim i panem na Książu”. Gród skalny już wówczas wyróżniał się okazałością i pięknem położenia.

Termet

Ciekawe usprawiedliwienie, które zostało przez Dyрекcję uwzględnione.

Dziękuję Dyrekcji Termetu S.A. za udostępnienie dokumentów znajdujących się w „Izbie Pamięci”

Usprawiedliwienie. My niżej podpisani usprawiedliwiamy się za opuszczenie dnia pracy w dniu 9.VIII.48. W dniu 8.VIII.48 było wesele Kolegi Duszkiwicza. Wesele przeciągnęło się do godziny 1.30. byliśmy niewąsko wstawieni a w takim stanie nie można przychodzić do pracy. Świebodzice 11.VIII.48. Podpisy i adnotacja o usprawiedliwieniu

Ciekawostki historyczne

zebrane przez Pana Marka Mikołajczaka.

W kalendarzu powiatu świdnickiego z roku 1938 (Heimatkalender fuer den Kreis Schweidnitz), w dziale „Verzeichnis der Buergemeister des Kreises Schweidnitz” znajduje się informacja, że :

- Burmistrzem Świebodzic jest Herbert Bastille, w Cierniach Bauerem (wójtem?) Gustaw Becker, a w Mokrzeszowie Bauerem jest Hugo Gottwald.
- w Pelcznicy tuż przed wojną i w czasie wojny

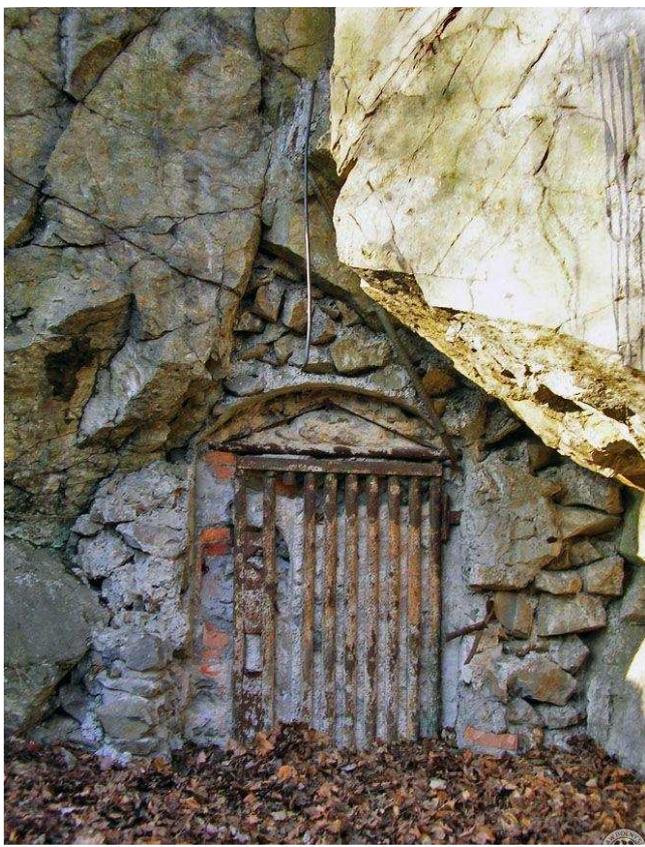
niektóre ulice nosiły nazwy : ul. Ofiar Oświęcimskich – Hauptstrasse; ul. Sikorskiego – Thalstrasse; ul. Zamkowa – Schlosstrasse lub Schlosblick.

- Tatjana Conrad z domu Schroeder mieszkająca do końca wojny w Pelcznicy Hauptstrasse 30 (Conrad-Muehle) obchodziła w 2007 roku 99 urodziny. Mieszka obecnie w Preetz w Niemczech.

W fotoobiektywie Adriana

Jedno z tajemniczych wejść do podziemi zamku, na które natrafiłem przypadkiem. Metalowa furtka jest w cementowanej, a nad nią wisi kabel. Trudno się dostać w to miejsce - trzeba się wspinać.

Opracowanie: Adrian Sitko

Wspomnienia pierwszych Polskich mieszkańców Świebodzic, spisane w latach 70 ubiegłego wieku. Cz.I

Miasto nazywało się wtedy Frybork. Na stacji kolejowej był napis Świebodzice. - Janina Sycz, Tadeusz Laurowski

Jedźcie do Fryborka i tam obejmijcie co możecie... Gdy przyjechaliśmy tam gdzie zlecono, na dworcu był napis *Świebodzice*, co nas trochę zdezorientowało. - Władysław Nogieć

Miasto wyglądało czysto i schludnie – to za-

chęcało do osiedlenia się. - Janina Sycz, Władysław Nogieć

Miasto było bardzo zadbane, ulice czyste tak, że Świebodzice wyglądały ładniej niż obecnie. - Ś. Patronik

Miasto było minimalnie zniszczone działaniami wojennymi. Niewielkie zniszczenia miały miejsce na peryferiach miasta – szczególnie na ulicy Hanki Sawickiej, gdzie został spalony młyn. Ponadto wojska niemieckie wysadziły w okolicach Cierni most. - Pawlaczyk

Jeden budynek przy ulicy Strzegomskiej, tam gdzie jest teraz naprawa samochodów, został przez przypadkowy pocisk rozbity. Innych zniszczeń nie było. - Janina Sycz

Most koło *Fabryki Czekolady* został zniszczony przez Niemców i tuż po wyzwoleniu żołnierze zbudowali most drewniany. Także most na Pelcznicy został zniszczony. - Tadeusz Laurowski

Świebodzice na szczęście zostały ominięte przez działania wojenne. W czasie wyzwolenia jednak parę pocisków trafiło i do miasta m.in. most na ulicy Jeleniogórskiej wyleciał w powietrze, spaliły się młyn na ulicy Rutkowskiego, dom na rogu, gdzie obecnie znajduje się warsztat samochodowy pana Mrowińskiego. Rozbite zostały kominy zakładu *Rafio* i młyna. W Parku akurat przechodziłem gdy pocisk trafił w drzewo i o mało mnie nie przygniotło, zdążyłem wskoczyć do piwnicy... Działo się to około 8 V 1945 roku. Pamiętam, że był to wtorek lub środa. - Mendyk

Gdy wojska radzieckie wkroczyły do Świebodzic, ostrzeliwały miasto, spodziewając się Niemców. W wyniku tego jeden dom na ulicy Wałbrzyskiej został uszkodzony. Poza tym zniszczona została hala dzisiejszego zakładu *Mera-Refa* przy ulicy Fabrycznej, gdzie mieściła się szkoła Hitlerjugend. Zniszczony był także młyn znajdujący się na ulicy Krasickiego i dom naprzeciw dzisiejszego PSS-u. - Głabś

Niemcy byli wystraszeni, potulni i zdyscyplinowani. Nie byli to ci z czasu wojny, z resztą mężczyzn nie było, tylko młode kobiety, dziewczyny i starsi wiekiem. - Janina Sycz

Niemcy byli uprzejmi. Nie protestowali ze strachu. Kłaniali się. Byli uniżeni. - H. Sztor

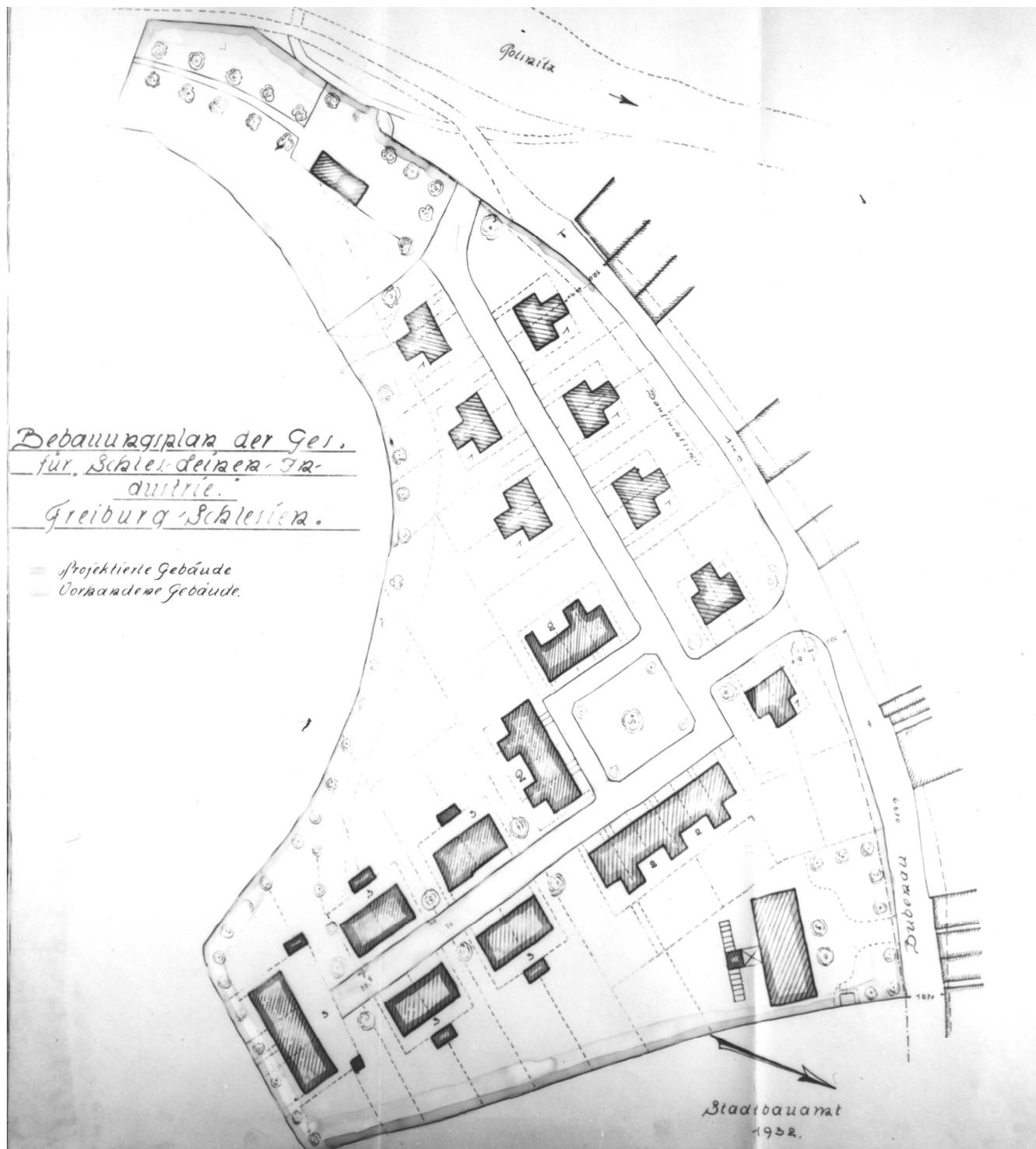
Miasto wywarło na mnie straszne wrażenie. Na każdym domu a właściwie drzwiach widniał napis *Tyfus – Nie wchodzić*. - Gejc

Źródło: Kronika Świebodzic. Liceum Ogólnokształcące w Świebodzicach 1979r.

Fakty przekazywane we wspomnieniach są często ze sobą sprzeczne i czasami nieprawdziwe, jednak warto umieścić je w Dziejach Miasta (przyp. wł.)

Stare świebodzickie mapy

Mapa ulic: Wiejskiej i Armii Krajowej z roku 1932. Założkiem ich było osiedle, które budowały zakłady Iniar-skie Kramsta i które początkowo nosiło nazwę Bubenau.

„Świebodzice - Dzieje Miasta”

Wydawca - Adam Rubnikowicz

Korekta - Maria Palichleb

Stale współpracują: Marek Mikołajczak, Maria Palichleb, Adrian Sitko, Róża Stolarczyk.

Podziękowania dla wszystkich, którzy udostępnili swoje zbiory.

Kontakt e-mail: adamr@pnet.pl

Przedruk możliwy po podaniu źródła.